

สังคม เศรษฐกิจและการเมืองไทย ในสถานการณ์ปัจจุบันกับบทบาทของตำรวจไทย

โดย พันตำรวจตรี สิทธีวิชญ์ รัชชาติ

อาจารย์ (สบ ๒) ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๕

บทนำ

องค์ความรู้ต่างๆที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการตำรวจให้เป็นตำรวจที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และการให้บริการได้ตรงตามความพึงประสงค์ของประชาชนอย่างแท้จริง ความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นเรื่องหนึ่งที่ตำรวจทุกคนควรสนใจ เพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาที่เกิดจากภาวะของการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนที่มีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้

แนวคิดใหม่ของคนในสังคมไทย



สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่ทุกคนอยากอยู่แบบมั่งคั่งและร่ำรวย ต่างหาหนทางให้ตนเองไปถึงความทันสมัย (Modernization) เป็นยุคสมัยที่ผู้คนมีหนี้สินมากมาย ครอบครัวแตกแยกล้มเหลว เด็กขาดความอบอุ่น ชุมชนล่มสลาย ทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เงินมาบริโภคตามกระแสนิยมอันบ้าคลั่ง จึงเป็นผลพวงของการพัฒนา “เอาวัตถุนำหน้า เอาปัญหาตามหลัง” การพัฒนาประเทศในรอบหลายสิบปีที่ผ่านมามุ่งเอาตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นตัวชี้วัด (GDP) จนทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมรวยกระจุก จนกระจาย

รัฐบาลกับแนวทางพัฒนา

ประเทศไทยในอดีต



ประเทศไทย 1.0
สังคมเกษตรกรรม



ประเทศไทย 2.0
มุ่งเน้นอุตสาหกรรมเบา

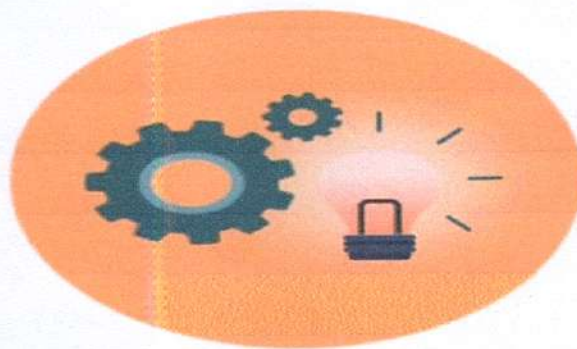


ประเทศไทย 3.0
มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่มี
ความซับซ้อนมากขึ้น



รัฐบาลทุกยุคสมัยต่างก็นำแนวพัฒนามาใช้หลายโมเดล นับตั้งแต่โมเดล “ประเทศไทย ๑.๐” ที่เน้นภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก ก้าวสู่โมเดล “ประเทศไทย ๒.๐” ที่เน้นภาคอุตสาหกรรมเบาและ “ประเทศไทย ๓.๐” ภาคอุตสาหกรรมหนัก จนถึงปัจจุบันก้าวเข้าสู่โมเดล “ประเทศไทย ๔.๐”

ถอดรหัสโมเดลประเทศไทย ๔.๐

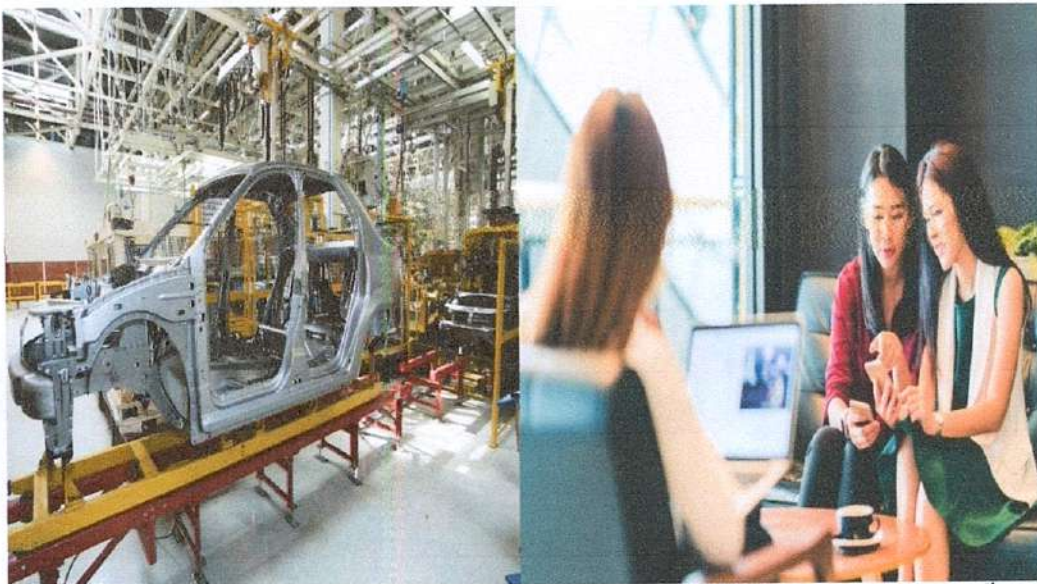


ขับเคลื่อนด้วย ‘นวัตกรรม’

Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่ต้องการปรับเปลี่ยน โครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value – Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” คือ การเปลี่ยนเศรษฐกิจ แบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โมเดลนี้เป็นการพัฒนา

ประเทศภายใต้การนำของ นายกรัฐมนตรีคนที่ ๒๔ ของประเทศไทยคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่บริหารประเทศภายใต้ วิสัยทัศน์ที่ว่ามันคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งโมเดลการพัฒนาประเทศ ๔.๐ มาจากโมเดลที่ ๑-๓ ที่รัฐบาลแต่ละสมัยนำมาใช้พัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าหรือกล่าวแบบสั้นๆ ว่าเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” และเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีความคิด

โลกกับการเปลี่ยนแปลง



เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการดำเนินชีวิต ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้ส่งผลกระทบต่อด้านบวกและด้านลบ ความเจริญมักจะนำพาปัญหาใหม่ๆ ตามมา โดยเฉพาะปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากรูปแบบเศรษฐกิจเป็นพลังหลักในการขับเคลื่อนความเจริญที่มั่นคง ดังนั้น หลายๆ ประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้ว เริ่มมีการปรับเปลี่ยนโมเดลเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับพลวัตของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและปัญหาหลายๆ ด้านที่จะตามมา อาทิ สหรัฐอเมริกาพูดถึง A nation of Makers อังกฤษกำลังผลักดันประเทศสู่ Design of Innovation จีนประกาศโมเดล Made in China 2025 ส่วนอินเดียกำลังขับเคลื่อน Made in India หรือเกาหลีใต้วางโมเดลเศรษฐกิจเป็น Creative Economy และมองมาประเทศไทยก็อย่างถาวรยังประกาศโมเดลเศรษฐกิจเป็น Power of ASEAN

สำหรับประเทศไทยเอง ณ ขณะนี้ยังติดอยู่ใน “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” จะเห็นได้จากในช่วง ๕๐ ปีที่ผ่านมา ในช่วงระยะแรก (พ.ศ.๒๕๐๐-๒๕๓๖) เศรษฐกิจไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องอยู่ที่ ๗-๘% ต่อปี ในช่วงระยะถัดมา (พ.ศ.๒๕๓๗-ปัจจุบัน) เศรษฐกิจไทยเริ่มมีการเติบโตในระดับเพียง ๓-๔ % ต่อปีเท่านั้น ประเทศไทยจึงมีอยู่แค่ ๒ ทางเลือก หากเราปฏิรูป โครงสร้างเศรษฐกิจได้สำเร็จ ประเทศไทยจะกลายเป็น “ประเทศที่มีรายได้ที่สูง” แต่หากทำไม่สำเร็จ ก้าวข้ามกับดักนี้ไปไม่ได้ ประเทศไทยก็จะตกอยู่ในภาวะที่เรียกกันว่า “ทศวรรษแห่งความว่างเปล่า ไปอีกยาวนาน

ด้วยสาเหตุนี้ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวตามกระแสหลักของโลกเนื่องจากเป็นประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับนานาประเทศในหลากหลายด้าน และประเทศไทยก็มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนไปอยู่ในกลุ่มประเทศโลกที่ ๑ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

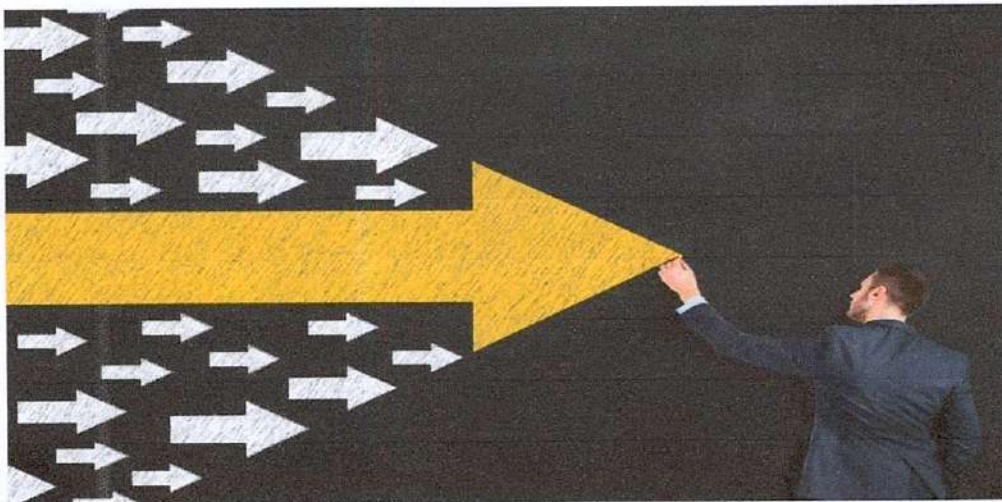
แนวทางไทยแลนด์ 4.0 จะพัฒนาเรื่องใดบ้าง?



รัฐบาลมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง มีการพัฒนาวิชาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา และต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยี และอุตสาหกรรม มุ่งหวังให้ สังคมไทยที่เป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดย คนชนชั้นกลาง เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ มีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี คนไทยมี

โอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสม เกษตรกรหลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็น ผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป เป็น SME ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่า ในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส เศรษฐกิจขยายตัว ประชาชนสามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯหรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาส และงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

อนาคตประเทศไทยแลนด์ 4.0



หากแนวคิด ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ก้าวเข้าสู่โมเดล “ประเทศไทย 4.0” ได้ผลจริงตามที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็น่าจะเป็นหนทางที่จะนำพาให้คนไทยได้หลุดพ้นจากความยากจน

แต่หากทำไม่สำเร็จ ประเทศไทยไม่สามารถก้าวข้ามกับดักวังวนที่ผ่านมาไปไม่ได้ ประเทศไทยจะตกอยู่ในภาวะ “ทศวรรษแห่งความว่างเปล่า ไปอีกยาวนาน” นั้นหมายถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่แล้วในปัจจุบัน ทั้งปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นงานที่ตำรวจรับมือโดยตรงในการแก้ไขปัญหา

พื้นฐานสาเหตุแห่งการประกอบอาชญากรรม



โดยพื้นฐานแล้วสาเหตุแห่งการประกอบอาชญากรรมของคนในประเทศต่างๆ จะคล้ายคลึงกัน เกิดจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เมื่อคนเราหมดที่พึ่งก็หันมาประกอบอาชญากรรม หากประเทศไทยไม่สามารถก้าวข้ามกับดักวังวนที่ผ่านมาไปไม่ได้ ปัญหาเหล่านี้จะตามมา

- ด้านครอบครัว บ้านแตกสาแหรกขาด พ่อแม่แยกกันไปคนละทางไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก หรือบิดามารดาอยู่ด้วยกันแต่ทะเลาะกันทุกวัน ทำให้เบื่อบ้านและออกไปคบหาสมาคมกับเพื่อน เมื่อเกิดความขาดแคลนก็จะประกอบอาชญากรรม
- ด้านเศรษฐกิจ ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมมักจะมาจากคนที่มีฐานะยากจนมีสภาพจิตใจไม่ปกติ เนื่องจากต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด
- ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เนื่องจากเมืองไทยได้รับอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก ซึ่งมี การนิยมวัตถุ เมื่อมีความต้องการมากๆ ก็ทำให้ประกอบการกระทำผิดได้
- ด้านการว่างงาน ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจรัดตัวทุกชีวิตต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อตนเองและครอบครัวเมื่อคนเราว่างงาน สภาพจิตใจและอารมณ์ย่อมสับสนเมื่อเกิดความขาดแคลนก็จะประกอบอาชญากรรม
- ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมในปัจจุบันความคำนึงถึงศีลธรรมและความอะลุ่มอล่วยกันในสังคมจะไม่ค่อยพบนักทั้งนี้เนื่องจากต่างคนต่างอยากที่จะหาความสุขให้กับชีวิตทุกคนต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตความเจริญก้าวหน้าของวัฒนธรรมทางวัตถุที่ไปเร็วกว่าวัฒนธรรมทางจิตใจไม่ค่อยใกล้เคียงกับศาสนาขาดการศึกษาและอบรมจิตใจที่ดีทำให้ประกอบอาชญากรรมได้ง่าย

แล้วตำรวจจะทำอะไรได้บ้าง



ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอาชญากรรม

1. ตำรวจต้องศึกษาข้อมูลและพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรม นำปัญหาอาชญากรรมไม่ว่าจะในประเทศไทยหรือต่างประเทศมาเป็นบทเรียนและวางแนวทางวิธีการป้องกัน
2. การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสงเคราะห์ กรมราชทัณฑ์ กรมการปกครอง ไม่เฉพาะแต่กรมตำรวจเท่านั้น ทุกฝ่ายควรปฏิบัติตามนโยบายของตน
3. ควรมีการให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมในด้านการศึกษานั้น เราจะต้องรู้ทันเหตุการณ์ในยุคปัจจุบันเนื่องจากอาชญากรรมมีมากมาย หรือแม้กระทั่งปัญหาระดับชุมชนอาจกลายมาเป็นปัญหาใหญ่ในระดับสังคมเมืองได้ และ ตามโรงเรียนต่างๆ ควรมีการจัดสอนเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม
4. การบัญญัติกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายต่างๆ ที่มีการบัญญัติขึ้นใหม่หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ทันกับการพัฒนาของประเทศซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วก็ต้องมีกฎหมายขึ้นมาเพื่อจำกัดสิทธิของบุคคลไม่ให้กระทำในสิ่งซึ่งผิดกฎหมายและบัญญัติขึ้นมาเพื่อให้ทันกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การบังคับใช้กฎหมายก็เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม อีกทั้งช่วยคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของทุกคนเพื่อให้ได้รับความปลอดภัย และควบคุมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

บทสรุป

การพัฒนาประเทศไทยภายใต้การขับเคลื่อนสู่โมเดล “ประเทศไทย ๔.๐” เป็นสิ่งท้าทายรัฐบาลปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง ที่จะนำพาพี่น้องประชาชนโดยเฉพาะคนยากจนที่มากที่สุดในประเทศ ให้หลุดพ้นจากวงจรอุบาท์ คือ “โง่ จน เจ็บ” ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเป็นหลัก ซึ่งเป็นเป้าหมายพื้นฐานของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นลำดับแรก เพื่อให้ประชาชน “กินดี อยู่ดี มีความสุข” ชุมชนท้องถิ่นต้องพึ่งตนเองได้ แต่อย่างไรก็ตาม หากทำไม่สำเร็จ ประเทศไทยไม่สามารถก้าวข้ามกับดักวังวนที่ผ่านมาไปไม่ได้ ประเทศไทยก็จะตกอยู่ในภาวะ “ทศวรรษแห่งความว่างเปล่า ไปอีกยาวนาน” และนั้นหมายถึงปัญหาด้านต่างๆจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หากตำรวจได้ศึกษาและหาวิธีรับมือตั้งแต่วันนี้ วางแนวทางป้องกัน และหาวิธีหลีกเลี่ยงจากอาชญากรรมมีการจัดระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานของสังคม กำจัดมูลเหตุที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรมไว้ก็ไม่ต้องกังวลเมื่อเวลานั้นมาถึง